

**Regulamentul privind
Managementul spațiului aerian
și aplicarea conceptului de utilizare flexibilă a spațiului aerian**

Prezentul Regulament transpune integral Regulamentul (CE) Nr. 2150/2005 al Comisiei din 23 decembrie 2005 de stabilire a unor norme comune pentru utilizarea flexibilă a spațiului aerian, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 342, din 24 decembrie 2005.

**Capitolul I
Dispoziții generale**

1. Prezentul regulament definește, reglementează și instituie aplicarea, în spațiul aerian al Republicii Moldova, a conceptului utilizării flexibile a spațiului aerian, pentru facilitarea managementului spațiului aerian și a traficului aerian. Prezentul regulament stabilește norme de asigurare a unei mai bune cooperări între entitățile civile și militare responsabile pentru managementul traficului aerian care operează în spațiul aerian național, prin crearea unor noi structuri interinstituționale, atribuțiile și responsabilitățile acestora în modalitatea de organizare și clasificare a spațiului aerian național.

2. În sensul prezentului Regulament se definesc următoarele noțiuni:

celulă de gestionare a spațiului aerian (*denumită în continuare AMC*) - entitate responsabilă pentru managementul zilnic a spațiului aerian național;

rezervarea spațiului aerian - un volum definit de spațiu aerian rezervat temporar pentru a fi folosit în mod exclusiv sau specific de categorii de utilizatori;

spațiu aerian restricționat - un volum definit de spațiu aerian în care pot avea loc, în anumite momente, activități periculoase pentru zborul aeronavelor (o „zonă periculoasă”); sau un astfel de spațiu aerian situat deasupra zonelor de uscat sau a apelor teritoriale, în care zborul aeronavelor este restricționat în conformitate cu anumite condiții specificate (o „zonă restricționată”); sau spațiu aerian situat deasupra zonelor de uscat sau a apelor teritoriale ale unui stat în care este interzis zborul aeronavelor (o „zonă interzisă”);

structură a spațiului aerian - un volum specific de spațiu aerian destinat să asigure exploatarea sigură și optima a aeronavei;

unitate de servicii de trafic aerian (*denumită în continuare unitate ATS*) - o unitate civilă sau militară, responsabilă pentru furnizarea serviciilor de trafic aerian;

coordonarea civilă-militară - coordonarea între părțile civile și militare autorizate să ia decizii și să aprobe un plan de măsuri;

unitate militară de control - orice unitate militară fixă sau mobilă care se ocupă de traficul aerian militar și/sau care desfășoară alte activități care, prin natura lor specifică, pot necesita rezervarea sau restricționarea spațiului aerian;

spațiu aerian transfrontalier - o structură de spațiu aerian care se extinde în afara granițelor naționale și/sau a limitelor regiunilor de informare cu privire la zbor;

intenție de zbor - datele privind traiectoria de zbor și date asociate zborului, care descriu traiectoria planificată a unui zbor până la destinația sa, actualizate la orice moment;

traiectorie de zbor - traiectoria unei aeronave prin aer, definită în trei dimensiuni;

timp real - înseamnă timpul efectiv în care se produce un proces sau un eveniment;

separare - înseamnă spațiul dintre nivelurile de zbor sau pistele aeronavelor;

utilizatori - înseamnă aeronave civile sau militare care operează în aer, precum și orice alte părți care solicită spațiu aerian.

Capitolul II

Principii

3. Coordonarea între autoritățile civile și militare este organizată la nivelurile strategic, pre-tactic și tactic de management a spațiului aerian prin stabilirea de acorduri și proceduri în vederea creșterii siguranței și capacității spațiului aerian, precum și în vederea îmbunătățirii eficienței și flexibilității operațiunilor aeronavelor.

4. Consecvența între managementul spațiului aerian, gestionarea fluxului de trafic aerian și serviciile de trafic aerian se stabilește și se menține la cele trei niveluri de gestionare a spațiului aerian menționate la pct. 3, pentru a asigura, în beneficiul tuturor utilizatorilor, eficiența în planificarea, alocarea și utilizarea spațiului aerian.

5. Rezervarea spațiului aerian pentru utilizarea exclusivă sau specific de către anumite categorii de utilizatori are caracter temporar și se aplică doar pe perioade limitate de timp, pe baza utilizării efective, fiind ridicată imediat ce activitatea care a determinat instituirea sa încetează.

6. Republica Moldova stabilește relații de cooperare în vederea aplicării eficiente și coerente a conceptului de utilizare flexibilă a spațiului aerian dincolo de frontierele naționale și/sau limitele regiunilor de informare cu privire la zbor și în mod special în ceea ce privește activitățile transfrontaliere; această cooperare trebuie să acopere toate aspectele juridice, operaționale și tehnice relevante.

7. Unitățile de servicii de trafic aerian și utilizatorii acestor servicii utilizează cât mai bine spațiul aerian disponibil.

Capitolul III

Elementele sistemului național de management a spațiului aerian bazat pe conceptul utilizării flexibile a spațiului aerian

Secțiunea 1. Managementul strategic

8. Pentru asigurarea sarcinilor de management strategic al spațiului aerian se instituie Comisia Interdepartamentală pentru Managementul Spațiului Aerian (denumită în continuare CIMSA) - unitate mixtă civil-militară de lucru interinstituțională compusă din reprezentanții Autorității Aeronautice Civile (denumită în continuare AAC), Ministerului Apărării (denumit în continuare MA), Ministerului Economiei și Infrastructurii (denumit în continuare MEI), furnizorul de servicii de navigație aeriană.

9. Componentă numerică și nominală, precum și regulile de activitate a CIMSA se stabilește printr-un acord convenit între părți și semnat de către Directorul AAC, Ministrul Apărării, Ministrul Economiei și Infrastructurii, Administratorul furnizorului de servicii de navigație aeriană.

10. Președintele CIMSA este desemnat din partea AAC, iar Vicepreședintele din partea MA.

Secțiunea 2. Managementul pre – tactic

11. Pentru asigurarea sarcinilor de management pre-tactic al spațiului aerian se instituie Celula de Management a Spațiului Aerian (denumită în continuare AMC Moldova) - unitate mixtă civil-militară compusă din reprezentanții furnizorului de servicii de navigație aeriană și reprezentanții MA.

12. Componentă numerică și nominală, precum și regulile de activitate a AMC sunt adoptate de către Comisia Interdepartamentală pentru Managementul Spațiului Aerian.

Secțiunea 3. Managementul tactic

13. Pentru asigurarea sarcinilor de management tactic al spațiului aerian se instituie Grupul Operativ pentru Managementul Spațiului Aerian (denumit în continuare GOMSA) - unitate mixtă civil-militară compusă din reprezentanții furnizorului de servicii de navigație aeriană și reprezentanții MA.

14. Componentă numerică și nominală, precum și regulile de activitate a GOMSA sunt adoptate de către CIMSA.

Capitolul IV Gestionarea spațiului aerian

Secțiunea 1. Gestionarea strategică a spațiului aerian (nivelul 1)

15. CIMSA îndeplinește următoarele sarcini:

- 1) asigură aplicarea globală a conceptului de utilizare flexibilă a spațiului aerian la nivelurile strategic, pre-tactic și tactic;
- 2) examinează periodic cerințele utilizatorilor;
- 3) aprobă activitățile care necesită rezervarea sau restricționarea spațiului aerian și procedurile de management al spațiului aerian care urmează să fie aplicate la nivelele pre-tactic și tactic;
- 4) definește structurile temporare ale spațiului aerian și procedurile asociate, pentru a oferi opțiuni multiple de rute și rezervare a spațiului aerian;
- 5) stabilește criterii și proceduri care să permită crearea și utilizarea unor limite vertical și laterale ajustabile ale spațiului aerian necesare pentru a permite diverse variații ale traiectoriilor de zbor și schimbări pe termen scurt ale zborurilor;
- 6) evaluează structurile spațiului aerian național și rețeaua de rute naționale, pentru a putea planifica structuri de spațiu aerian și proceduri flexibile;
- 7) definește condițiile specifice în care responsabilitatea pentru separarea dintre zborurile civile și militare revine unităților de servicii de trafic aerian sau unităților militare de control;
- 8) dezvoltă utilizarea spațiului aerian transfrontalier cu statele învecinate, atunci când fluxurile de trafic și activitățile utilizatorilor impun acest lucru;
- 9) coordonează politica de gestionare a spațiului aerian cu cele ale statelor învecinate, pentru a aborda în comun problema utilizării spațiului aerian dincolo de frontierele naționale și/sau limitele regiunilor de informare cu privire la zbor;
- 10) stabilește și pune la dispoziția utilizatorilor structurile de spațiu aerian în strânsă cooperare și coordonare cu statele învecinate, în cazul în care structurile spațiului aerian în cauză au un impact semnificativ asupra traficului dincolo de frontierele naționale și/sau limitele regiunilor de informare cu privire la zbor, în vederea asigurării utilizării optime a spațiului aerian pentru toți utilizatorii;
- 11) stabilește, împreună cu statele învecinate, un set comun de standarde pentru separarea dintre zborurile civile și militare pentru activitățile transfrontaliere;
- 12) pune la punct mecanisme de consultare între CIMSA și toți partenerii și organizațiile relevante, pentru a se asigura că cerințele utilizatorilor sunt tratate în mod corespunzător;
- 13) evaluează și verifică procedurile referitoare la spațiul aerian și performanța operațiilor de utilizare flexibilă a spațiului aerian;
- 14) stabilește mecanisme de arhivare a datelor privind cererile, alocarea și utilizarea reală a structurilor spațiului aerian, în vederea activităților de analiză și planificare ulterioară.

16. Condițiile menționate la subpunctul 7) trebuie să fie susținute prin documente și luate în considerare în cadrul evaluării siguranței menționate la capitolul V.

Secțiunea 2. Gestionarea pre-tactică a spațiului aerian (nivel 2)

17. Celula de management al spațiului aerian va realiza sarcinile de management al spațiului aerian stabilite în documentele de implementare a politicii de management al spațiului aerian adoptate de către CIMSĂ, inclusiv și alocarea spațiului aerian în conformitate cu condițiile și procedurile definite la capitolul IV, punctul 16.

18. CIMSĂ asigură existența unor sisteme de suport tehnic adecvate, care să permită Celulei de management al spațiului aerian să gestioneze alocarea spațiului aerian și să comunice în timp util disponibilitatea spațiului aerian tuturor utilizatorilor în cauză, furnizorilor de servicii de navigație aeriană și organizațiilor relevante.

Secțiunea 3. Gestionarea tactică a spațiului aerian (nivel 3)

19. GOMSA va realiza sarcinile de management al spațiului aerian stabilite în documentele de implementare a politicii de management al spațiului aerian adoptate de către CIMSĂ.

20. CIMSĂ asigură aprobarea unor proceduri de coordonare civilă-militară, precum și existența unor facilități de comunicare între membrii GOMSA, care să:

- 1) permită furnizarea reciprocă de date privind spațiul aerian, în vederea activării, dezactivării sau realocării în timp real a spațiului aerian alocat la nivelul pre-tactic;
- 2) garanteze siguranța în timpul gestionării interacțiunilor dintre zborurile civile și cele militare;
- 3) permită comunicarea directă a informațiilor relevante în vederea rezolvării situațiilor de trafic specifice în cazul în care controlorii de trafic civili și militari oferă servicii în același spațiu aerian.

21. Membrii GOMSA se informează reciproc cu privire la orice modificare a activării planificate a spațiului aerian, în timp util și într-un mod eficient și comunică tuturor utilizatorilor în cauză starea curentă a spațiului aerian.

22. Informațiile relevante sunt puse la dispoziția controlorilor de trafic civili și militari și unităților militare de control, în special atunci când aceste informații sunt necesare din motive de siguranță, printr-un schimb de date privind zborurile transmise la timp, inclusiv date referitoare la poziția și intenția de zbor a aeronavei.

23. În cazul în care au loc activități transfrontaliere, CIMSĂ asigură stabilirea de comun acord între unitățile civile de servicii de trafic aerian și unitățile militare de servicii de trafic aerian și/sau unitățile militare de control interesate de aceste activități, a unui set de proceduri comune care permit gestionarea situațiilor de trafic specific și îmbunătățirea gestiunii în timp real a spațiului aerian.

Capitolul V

Evaluarea siguranței, raportarea și controlul conformității

24. Pentru a menține sau pentru a îmbunătăți nivelurile de siguranță existente, CIMSĂ, AMC și GOMSĂ asigură, în contextul unui proces de gestiune a siguranței, desfășurarea unei evaluări a siguranței care să includă identificarea pericolelor, evaluarea și atenuarea riscurilor, înainte de introducerea oricăror schimbări în ceea ce privește operațiunile legate de utilizarea flexibilă a spațiului aerian.

25. CIMSĂ va elabora anual un raport privind aplicarea utilizării flexibile a spațiului aerian care să cuprindă elementele detaliate în anexa la prezentul regulament.

Anexă

La Regulamentul privind Managementul spațiului aerian
și aplicarea conceptului de utilizare flexibilă a spațiului aerian

**LISTA ELEMENTELOR NECESARE PENTRU RAPORTUL ANUAL
PRIVIND APLICAREA UTILIZĂRII FLEXIBILE A SPAȚIULUI AERIAN**

- Descrierea generală a organizației naționale și a responsabilităților de la nivelul 1, nivelul 2 și nivelul 3 al conceptului de utilizare flexibilă a spațiului aerian.
- Evaluarea funcționării acordurilor, procedurilor și sistemelor de suport tehnic instituite la nivelurile strategic, pre-tactic și tactic ale managementului spațiului aerian. Această evaluare vizează siguranța, capacitatea spațiului aerian, eficiența și flexibilitatea exploatării aeronavelor de către toți utilizatorii.
- Probleme întâmpinate în timpul punerii în aplicare a prezentului regulament, acțiuni întreprinse și modificări necesare.
- Rezultatul inspecțiilor, anchetelor și auditurilor de siguranță realizate pe plan național.
- Cooperarea între statele vecine în ceea ce privește managementul spațiului aerian, în special în ceea ce privește crearea și managementul spațiului aerian transfrontalier și a activităților transfrontaliere.